

INDIE

DPU-WIKP-424/6/2020; 07.01.2020

Indie: Informacje podstawowe nt. kraju i ludzi. Sytuacja bezpieczeństwa.

1. PODSTAWOWE INFORMACJE

Powierzchnia kraju (całkowita): 3.287.263 km² [1]

Podział administracyjny. Kraj składa się z 29 stanów i 7 terytoriów unijnych*: Andaman and Nicobar Islands*, Andhra Pradesh, Arunachal Pradesh, Assam, Bihar, Chandigarh*, Chhattisgarh, Dadra and Nagar Haveli*, Daman and Diu*, Delhi*, Goa, Gujarat, Haryana, Himachal Pradesh, Jammu and Kashmir, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Lakshadweep*, Madhya Pradesh, Maharashtra, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland, Odisha, Puducherry*, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Tamil Nadu, Telangana, Tripura, Uttar Pradesh, Uttarakhand, West Bengal [2]

Ludność: 1.296.834.042 (dane z lipca 2018 r.) [3]

Podstawowe informacje demograficzne. Pod względem językowym, najliczniejsza grupa mówi j. hindi (43,6 %), pozostałe grupy językowe to: bengali – 8%, telugu 6,7%, marathi 6,9%, tamil – 5,7 %; urdu – 4,2%, gujarati – 4,6%, kannada – 3,6%, malayalam – 2,9%, odia – 3,1%, punjabi – 2,7%, assamese – 1,3%, maithili – 1,1%, pozostali – 5,6%. [4]

Średnia wieku 28,1; współczynnik urodzeń: 2,4 dziecka/kobietę; ludność miejska: 34%; przyrost liczby ludności miejskiej: 2,37% rocznie; analfabeci: 28,8%; współczynnik migracji zewnętrznych: 0/1000 mieszkańców [5]

Skład etniczny: Grupa indo-aryjska 72%, drawidyjska 25%, mongoloidalna i inne (3 %) [6]

Skład religijny: hinduizm 79,8%, islam 14,2 %, chrześcijaństwo 2,3 %, sikhizm 1,7 %, buddyzm 0,8 %, dżinizm 0,4 % [7]

¹ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

² CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

³ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

⁴ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

⁵ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

⁶ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

Podstawowe informacje ekonomiczne: wzrost PKB 6,7 % rocznie, PKB per capita: 7.200 USD (dane z 2017 r.), ludność żyjąca poniżej progu ubóstwa: 21,9%, PKB według sektorów gospodarki: 15,5% rolnictwo, 23% przemysł, 61,5% usługi, struktura zatrudnienia: usługi 31%, przemysł 22%, rolnictwo 47%. [8]

2. USTRÓJ i SYTUACJA POLITYCZNA

Podstawowe informacje nt. ustroju politycznego, formy sprawowania rządów

Indie są państwem demokratycznym o republikańskiej formie rządów. Konstytucja Indii została uchwalona 26 listopada 1949 r., natomiast weszła w życie 26 stycznia 1950 r. Jest to kraj federacyjny z silną władzą centralną. Konstytucja wyraźnie rozgranicza kompetencje władz centralnych i lokalnych. [9 10]

Zgodnie z literą konstytucji, Indie są państwem świeckim, które gwarantuje podstawowe prawa człowieka: „sprawiedliwość (społeczną, ekonomiczną i polityczną), wolność (myśli, wypowiedzi, wierzeń, wiary i czci), równość (statusu i możliwości)”. Najwyższa ustawa w kraju gwarantuje polityczny pluralizm. [11]

2.1. Władza wykonawcza

Głowa państwa; zakres odpowiedzialności; kadencja; sposób powoływania / przebieg i wynik ostatnich wyborów; termin następnych wyborów; inne (np. kontrowersje dot. przedłużenia kadencji, referendum itd.)
Rząd; zakres odpowiedzialności; sposób powoływania

Głową państwa jest prezydent, który jest zwierzchnikiem i naczelnym dowódcą sił zbrojnych Indii, mianuje rząd, swoich przedstawicieli na szczeblu lokalnym oraz sędziów. Realizuje swoje uprawnienia w konsultacji z Radą Ministrów. Prezydent wyłaniany jest przez kolegium elektorów, tworzone przez członków obu izb parlamentu (Izby Ludowej – *Lok Sabha* oraz Izby Stanowej – *Rajya Sabha*) i legislatur stanowych (*Vidhan Sabha*). Kadencja prezydenta wynosi 5 lat. [12]

Aktualnym prezydentem Indii jest **Ram Nath Kovind**, wybrany na to stanowisko w dniu 25 lipca 2017 r. W ostatnich wyborach prezydenckich ww. uzyskał 65,5% głosów. [13] Należący do rządzącej Indyjskiej Partii Ludowej (Bharatiya Janata Party, BJP) prawnik i były

⁷ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

⁸ CIA World Factbook, India, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

⁹ CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

¹⁰ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, Indie – informacje ogólne – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

¹¹ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, Indie – informacje ogólne – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

¹² Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, Indie – informacje ogólne – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

¹³ Drugie miejsce zajął Meira Kumar zdobywając 34.3% – w: CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

gubernator stanu Bihar jest dalitą, czyli osobą pochodzącą z najniższej kasty niedotykalnych. [14] Kolejne wybory prezydenckie przewidziane są na 2022 r. [15]

Faktyczną władzę wykonawczą w Indiach sprawuje premier (od dnia 26 maja 2014 r. funkcję tę pełni Narendra Modi), który przewodniczy Radzie Ministrów i ma – w myśl Konstytucji – doradzać prezydentowi. Rada Ministrów składa się z członków powoływanych i odwoływanych przez prezydenta, na wniosek premiera. Liczba członków Rady Ministrów nie może przekraczać 15% liczby członków Izby Ludowej. Członkowie Rady Ministrów muszą być członkami parlamentu – Konstytucja nakazuje rezygnację ministra, o ile w ciągu sześciu miesięcy po zaprzysiężeniu nie uzyska mandatu do parlamentu. [16 17]

Rząd odpowiada za swoje działania przed prezydentem, który może go odwołać w każdym czasie oraz politycznie przed Izbą Ludową, która dysponuje instrumentem wotum zaufania lub wotum nieufności. [18 19 20]

Indie dzielą się na 29 stanów i 7 terytoriów unijnych. [21] W każdym stanie Indii egzekutywa składa się z gubernatora (odpowiednik polskiego wojewody) – przedstawiciela rządu centralnego, mianowanego i odwoływanego przez prezydenta, oraz rządu z premierem na czele (*Chief Minister* – odpowiednik polskiego marszałka województwa), tworzonym przez partię/partie, które uzyskały większość w lokalnej legislaturze. [22]

Stany dzielą się na dystrykty (zila, jest ich 626), w których szefem administracji jest *District Collector* (odpowiednik polskiego starosty). Jest on powoływany przez rząd centralny w porozumieniu z rządem stanowym, spośród urzędników Korpusu Służby Cywilnej (*Indian Administrative Service* – IAS). [23 24 25]

Najniższym poziomem samorządu terytorialnego są gminy (*villages* na terenach wiejskich lub *municipalities* w obszarach miejskich). Władza wykonawcza należy w nich do urzędników

¹⁴ Portal internetowy wiara.pl, *Prezydent Indii z kasty niedotykalnych*, 22/07/2017 – w: <http://info.wiara.pl/doc/4047428.Prezydent-Indii-z-kasty-niedotykalnych>

¹⁵ CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

¹⁶ CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

¹⁷ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

¹⁸ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

¹⁹ Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *System administracyjny* – w: <http://www.msz.gov.pl/resource/c77cec4b-d433-43d6-907e-d84a45685dd7:JCR>

²⁰ Informator Ekonomiczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, *Indie – informacje ogólne* – w: <http://www.informatorekonomiczny.msz.gov.pl/pl/azja/indie/>

²¹ Andaman i Nicobar, Czandigarh, Dadra i Nagarhaweli, Daman i Diu, Delhi, Lakshadweep, Puducherry – CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

²² Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

²³ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

²⁴ Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *System administracyjny* – w: <http://www.msz.gov.pl/resource/c77cec4b-d433-43d6-907e-d84a45685dd7:JCR>

²⁵ Informator Ekonomiczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, *Indie – informacje ogólne* – w: <http://www.informatorekonomiczny.msz.gov.pl/pl/azja/indie/>

należących do IAS. Organami samorządu są: w przypadku terenów wiejskich – pochodzące z wyborów powszechnych wiejskie i okręgowe panczajaty (*panchayat* - odpowiednik polskiej Rady Gminy lub Rady Powiatu), których przewodniczący posiada uprawnienia wykonawcze, w przypadku terenów miejskich – pochodzące z wyborów Rady Miejskie (*Nagar Panchayat, Municipal Councils, Municipal Corporations*) oraz rady dzielnicowe (*Ward Committees*). [26]

2.2. Władza ustawodawcza

Parlament; kadencja; sposób wyboru / przebieg i wynik ostatnich wyborów; termin następných wyborów

Parlament Indii składa się z izby niższej *Lok Sabha* (Izby Ludowej) i wyższej *Rajya Sabha* (Izby Stanowej). *Rajya Sabha* składa się z nie więcej niż 250 deputowanych. Wybierana jest przez członków legislatur stanowych. 12 jej członków mianowanych jest przez prezydenta. Co dwa lata wymienia się 1/3 jej składu. Kadencja Izby Wyższej trwa 6 lat. Posiedzeniem *Rajya Sabha* przewodniczy wiceprezydent. [27 28]

Lok Sabha – Izba Ludowa składa się z nie więcej niż 552 posłów, z czego 530 wybieranych jest w wyborach bezpośrednich w stanach (wyjątek stanowi Sikkim, którego jedyny reprezentant jest wybierany przez zebranie ustawodawcze stanu). Kadencja trwa 5 lat. Prezydent może rozwiązać *Lok Sabha* na wniosek premiera. Kadencja *Lok Sabha* może zostać wydłużona w okresie stanu nadzwyczajnego. [29 30]

Na szczeblu lokalnym funkcjonują parlamenty stanowe oraz rządy stanowe. W poszczególnych stanach parlamenty stanowe są dwuizbowe (stany: Andhra Prades, Karnataka, Tamil Nadu, Maharashtra i Uttar Prades) lub jednoizbowe (w przypadku pozostałych stanów). Stanowe zgromadzenia ustawodawcze liczą od 60 do 500 członków (druga izba, zwana Radą Ustawodawczą nie może liczyć więcej niż 1/3 liczby członków zgromadzenia). Stany i terytoria związkowe nie posiadają własnych konstytucji. Zakres kompetencji rządu centralnego i stanów określa Konstytucja Indii. [31 32 33]

W kwietniu i maju 2019 r. w Indiach odbyły się wybory parlamentarne. Głosowanie rozpoczęło się 11 kwietnia. Wybory były podzielone na siedem etapów i trwały do 19 maja.

²⁶ Informator Ekonomiczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, *Indie – informacje ogólne* – w: <http://www.informatorekonomiczny.msz.gov.pl/pl/azja/indie/>

²⁷ CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

²⁸ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

²⁹ CIA World Factbook, India Country Profile, 20/12/2018 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html>

³⁰ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

³¹ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/

³² Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *System administracyjny* – w: <http://www.msz.gov.pl/resource/c77cec4b-d433-43d6-907e-d84a45685dd7:JCR>

³³ Informator Ekonomiczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, *Indie – informacje ogólne* – w: <http://www.informatorekonomiczny.msz.gov.pl/pl/azja/indie/>

Do głosowania uprawnionych było około 900 mln ludzi, co stawia Indie na pierwszym miejscu wśród światowych demokracji pod względem liczby wyborców. [34]

Dnia 24 maja 2019 r. indyjska komisja wyborcza poinformowała oficjalnie, że koalicja pod przewodnictwem Indyjskiej Partii Ludowej (Bharatiya Janata Party – BJP) wygrała w 353 okręgach wyborczych. Sama partia zdobyła aż 303 mandaty. W poprzednich wyborach BJP samodzielnie zdobyła 282 mandaty, a jej koalicja - 336 miejsc w parlamencie. [35]

3. SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

3.1. Konflikty zbrojne

*Podłoże konfliktu; uczestnicy / strony konfliktu; zasięg terytorialny / strefy kontroli
Interwencje obcych wojsk*

Indie pozostają w granicznym sporze z Pakistanem o terytorium Kaszmiru. Część tego terytorium została wcielona do Indii, a część zwana Azad Kaszmir ma nieuregulowany status i znajduje się pod kontrolą Pakistanu. Od 2001 r. zagrożenie wybuchem konfliktu zbrojnego zmalało, podjęto rozmowy pokojowe i w stosunkach między oboma państwami zapanowało względne odprężenie. Niemniej jednak, po okresie niemal całkowitego uspokojenia się sytuacji w Kaszmirze, w ostatnich latach ponownie doszło tam do wzrostu liczby incydentów przygranicznych, skutkujących także ofiarami śmiertelnymi wśród cywilów [36], a na początku 2019 r. oba kraje stanęły ponownie na krawędzi wojny. 14 lutego 2019 r. w miejscowości Pulwama w indyjskim stanie Dżammu i Kaszmir zamachowiec samobójca zaatakował konwój indyjskiej jednostki policyjnej (Central Reserve Police Force). Zginęło ponad 40 funkcjonariuszy. Zamachowiec należał do radykalnej muzułmańskiej organizacji **Jaish-e-Mohammad (JeM)**, od lat bez większych problemów działającej w Pakistanie. W nocy z 25 na 26 lutego 2019 r. indyjskie samoloty bojowe zbombardowały obóz JeM w miejscowości Balakot w Pakistanie (prowincja Khyberpakhtunkwa). W środę 27 lutego 2019 r. pakistańskie samoloty uderzyły na cele w indyjskim stanie Dżammu i Kaszmir. Zestrzelono samolot indyjski, a jego pilot został pojmany na terytorium Pakistanu. Doszło również do wymiany ognia artyleryjskiego w spornym Kaszmirze. [37] W sierpniu 2019 r. Pakistan oskarżył Indie o użycie bomb przeciwpiechotnych przeciw ludności cywilnej w Kaszmirze pod koniec lipca 2019 r. Indie stanowczo zaprzeczyły, jednak 5 sierpnia 2019 r. zlikwidowały przepisy gwarantujące autonomię stanu Dżammu i Kaszmir. [38] Na niektórych odcinkach granicy indyjsko-pakistańskiej poważne zagrożenie stanowią miny lądowe. Zdarzają się tam również ataki transgraniczne lub akty przemocy. [39]

³⁴ TVN24.pl, *Największa demokracja świata wybrała* – w: <https://www.tvn24.pl/raporty/indie-wyniki-wyborow-parlamentarnych-2019,1358>

³⁵ TVN24.pl, *Największa demokracja świata wybrała* – w: <https://www.tvn24.pl/raporty/indie-wyniki-wyborow-parlamentarnych-2019,1358>

³⁶ ACLED, Summary of Political Violence and Protest, 6.02.2018, Pakistan, <https://www.acleddata.com/dashboard/#586>

³⁷ TVN 24, Setki tysięcy żołnierzy pod bronią, pociski atomowe w arsenałach 28/02/2019 w: <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiatea,2/indie-i-pakistan-w-sporze-o-kaszmir-jak-powazny-jest-kryzys,913885.html>

³⁸ Deutsche Welle, India abolishes Kashmir's autonomous status, 05/08/2019, <https://www.dw.com/en/india-abolishes-kashmirs-autonomous-status/a-49892487>

³⁹ India Travel Advice 14/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

Na terytorium stanu Dżammu i Kaszmir (poza regionem Ladakh), w tym w Śrinagarze, dochodzić może do zamachów terrorystycznych i starć ze służbami porządkowymi. W zależności od rozwoju sytuacji, władze mogą wprowadzać stan wyjątkowy. Dochodzić może do ograniczeń w transporcie drogowym i lotniczym oraz do przerw w dostarczaniu Internetu i działania sieci komórkowych. [40]

Obok konfliktu indyjsko-pakistańskiego o Kaszmir, w Indiach występują też lokalne konflikty wewnętrzne, działają regionalne partyzantki o charakterze narodowo-wyzwoleńczym lub ideologicznym (zwłaszcza partyzantki komunistyczno-maoistyczne nazywane Naksalitami/Naxalites). [41 42 43] Partyzantka komunistyczna jest obecna w stanach: Jharkhand, Bihar, Chhattisgarh, Zachodni Bengal i Orissa. W regionach tych zagrożenie występuje głównie na terenach wiejskich. Bojówki atakują cywilów i ostrzeliwiają budynki. Ponadto na porządku dziennym są tam napady z bronią, wymuszenia i akty terrorystyczne. Naksalicy są odpowiedzialni za poważne nadużycia, w tym zabójstwa personelu sił zbrojnych, policji, urzędników państwowych i ludności cywilnej [44 45 46], jak również za ataki na kluczowe obiekty infrastruktury, tj. np. stacje kolejowe. Ponadto, ugrupowania maoistyczne oskarża się o rekrutowanie do partyzantki dzieci oraz o przemoc (w tym seksualną) wobec kobiet. [47]

Poza zagrożeniem wynikającym z działalności Naksalitów, w Indiach często zdarzają się napięcia na tle społecznym, kastowym i religijnym. [48 49]

W północno-wschodnich stanach Nagaland, Manipur i Assam (z wyjątkiem Guwahati) istnieje ryzyko napadu zbrojnego, porwania, wymuszeń oraz przemocy separatystycznej i powstańczej. [50] Na obszarach wiejskich w Bihar i Jharkhand zdarzają się przestępstwa o brutalnym charakterze. Na granicy między Indiami i Bangladeszem dochodzi czasem do starć. [51]

3.2. Ustawodawstwo wyjątkowe

Stan wojenny; stan wyjątkowy; godzina policyjna; inne ważne

W związku z napięciem, które utrzymuje się w niektórych regionach Indii, w stanach Dżammu i Kaszmir, Nagaland, Manipur, Assam i częściach Mizoram obowiązuje Ustawa o Siłach Specjalnych Sił Zbrojnych (The Armed Forces Special Powers Act – AFSPA) [52] oraz

⁴⁰ Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *Indie* – w: <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/indie>

⁴¹ Naksalicy – zbiorcze określenie na szereg maoistowskich grup zbrojnych w Indiach – przyp. WIKP.

⁴² FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁴³ India Travel Advice 14/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁴⁴ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁴⁵ India Travel Advice 14/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁴⁶ Amnesty International, *Amnesty International Report 2016/17 - India*, 22/02/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/58b033f113.html>

⁴⁷ Human Rights Watch, *India Events of 2016* – w: <https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/india>

⁴⁸ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁴⁹ India Travel Advice 14/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx> [

⁵⁰ India Travel Advice 14/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁵¹ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁵² Również w Dżammu i Kaszmirze obowiązuje wersja tego prawa – Informator Ekonomiczny Ministerstwa South Asia Terrorism Portal – SATP, *India Assessment – 2016* – w: <http://www.satp.org/satporgt/countries/india/index.html>

Akt dotyczący bezpieczeństwa publicznego w Dżammu i Karzmirze z 1978 r. (Jammu and Kashmir Public Safety Act 1978 – PSA). W ramach AFSPA służby bezpieczeństwa kraju są upoważnione do użycia siły celem "utrzymania porządku publicznego" oraz do aresztowania każdej podejrzanej osoby. Jednocześnie ustawa ta zapewnia siłom bezpieczeństwa immunitet od jurysdykcji cywilnej w regionach, gdzie obowiązuje. [53] Według wielu źródeł informacji, ww. akty prawne dały podstawę do stworzenia struktur uniemożliwiających stosowanie prawa, dochodzenie sprawiedliwości przez ofiary naruszeń oraz rozliczanie winnych łamania praw człowieka. Na mocy postanowień AFSPA, nie można np. prowadzić postępowania przeciwko personelowi sił bezpieczeństwa bez uprzedniej zgody rządu indyjskiego, co oznacza praktyczną bezkarność tychże sił. [54 55]

3.3. Główne zagrożenia bezpieczeństwa dla ludności cywilnej, w tym również niezwiązane z konfliktem zbrojnym

Przypadki masowych zbrodni przeciw cywilom (rzezie, ludobójstwo, pogromy) popełniane przez ugrupowania zbrojne lub spontanicznie przez miejscową ludność

Dostępne raporty nie zanotowały przypadków ludobójstwa, czystek etnicznych lub innych zbrodni popełnianych wobec ludności cywilnej na masową skalę przez władze Indii.

Działania regularnych sił zbrojnych: bitwy, ostrzał artyleryjski, naloty z powietrza i inne (np. ostrzał przygraniczny), których ofiarami pada ludność cywilna

Jak wspomniano wcześniej, w przypadku Indii dochodzi do ostrzału przy granicy z Pakistanem. [56] Sytuacja bezpieczeństwa w indyjskim stanie Dżammu i Kaszmir staje się coraz większym wyzwaniem dla Indii. Doniesienia o naruszeniach praw człowieka są coraz bardziej nagłaśniane. Masowe protesty Kaszmirczyków przeciw indyjskim władzom nie słabną, częstsza wymiana ognia na granicy z Pakistanem niesie ryzyko eskalacji konfliktu indyjsko-pakistańskiego. [57]

Działania o charakterze partyzanckim lub hybrydowym, pozaprawne działania odwetowe służb bezpieczeństwa (policji lub armii) skierowane przeciw ludności cywilnej (zamachy na konkretne osoby, pozaprawne egzekucje, pozaprawne przetrzymywanie cywili w obozach i innych miejscach odosobnienia). Zamachy terrorystyczne. Porwania

Indie są obszarem działania bojowników z ugrupowań terrorystycznych, w tym m.in.: Lashkar-e Tayyiba [58], Jaish-e Mohammed [59], Indian Mujahideen [60] oraz Al-Kaida (Al-

⁵³ South Asia Terrorism Portal – SATP, *India Assessment – 2016* – w: <http://www.satp.org/satporgt/p/countries/india/index.html>

⁵⁴ United Nations Human Rights Office Office of High Commissioner, First-ever UN human report on Kashmir calls for international inquiry into multiple violations, 14.06.2018, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=23198&LangID=E>

⁵⁵ Human Rights Watch, India: Act on UN Rights Report on Kashmir, Authorities should allow international investigation, provide redress for abuses, 14.06.2018, <https://www.hrw.org/news/2018/06/14/india-act-un-rights-report-kashmir>

⁵⁶ India Travel Advice 14/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁵⁷ Polska Zbrojna, *Napięcia w Kaszmirze: konsekwencje wewnętrzne i międzynarodowe*, 23/08/2018 – w: <http://polska-zbrojna.pl/home/articleshow/26187?t=Napięcia-w-Kaszmirze-konsekwencje-wewnętrzne-i-międzynarodowe>

⁵⁸ Organizacja militarno-terrorystyczna z siedzibą w mieście Muzaffarabad w pakistańskiej części Kaszmiru. Powstała w 1984 r. celem udzielania pomocy zbrojnej afgańskim mudżahedinom walczącym ze Związkiem

Qaeda in the Indian Subcontinent – AQIS) [61 62], a tym samym krajem w dużym stopniu narażonym na wystąpienie zamachów terrorystycznych. Może do nich dochodzić na terytorium całych Indii, jednak głównym problemem w kraju jest terroryzm transgraniczny. [63 64]

Obszarami szczególnego ryzyka są duże miasta Indii (Delhi i Bombaj), region Dżammu i Kaszmir, północno-wschodnie stany Indii oraz obszary środkowych Indii, gdzie aktywne są bojówki maoistyczne i nacjonalistyczne (Manipur, Assam, Bihar, Jharkand, Chhattisgarh, Zachodni Bengal i Orissa). [65 66 67] W dużych miastach szczególnie zagrożone są miejsca publiczne, bazy, stacje kolejowe, miejsca kultu religijnego, hotele, centra handlowe i główne atrakcje turystyczne – miejsca, gdzie bywają cudzoziemcy. Ataki często są organizowane w postaci następujących po sobie eksplozji, celem zwiększenia liczby ofiar. [68 69]

W ciągu ostatnich lat w Dżammu i Kaszmirze miały miejsce ataki terrorystyczne zarówno na bazy wojskowe, jak i inne cele. [70] Np. w styczniu 2017 r. miało miejsce siedem niemal jednoczesnych wybuchów w Charaideo, Bibrugarh, Sivasagar i Tinsukia w stanie Assam oraz dwie kolejne eksplozje w Imphal w stanie Manipur. [71] W dniu 10 lipca 2017 r. miał miejsce zamach terrorystyczny na autobus hinduskich pielgrzymów na autostradzie Srinagar-Dżammu, którego efektem było 7 ofiar śmiertelnych oraz wiele rannych. [72] W dniu 14 lutego 2019 r. w Kaszmirze doszło do ataku terrorystycznego na indyjskie siły bezpieczeństwa na autostradzie między Dżammu i Srinagarem. W trakcie zamachu wiele osób zostało zabitych i rannych. [73 74]

Do aktów terroru dochodzi również w innych miejscach Indii. W dniu 7 marca 2017 r. doszło do eksplozji w pociągu pasażerskim podróżującym pomiędzy Bhopal a Ujjain w Madhya

Radzieckim. Swym zasięgiem ugrupowanie obejmuje obszar Indii – Encyclopedia Britannica, *Lashkar-e-Taiba* - <https://www.britannica.com/topic/Lashkar-e-Taiba>

⁵⁹ Armia Mahometa, to islamska ekstremistyczna grupa z siedzibą w Pakistanie, która została utworzona przez Masooda Azhara na początku 2000 roku. Celem grupy jest zjednoczenie Kaszmiru z Pakistanem – Portal internetowy globalsecurity.org, *Jaish-e-Mohammed* – w: <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/jem.htm>

⁶⁰ Indyjska grupa terrorystyczna odpowiedzialna za dziesiątki zamachów bombowych w Indiach, przeprowadzanych od 2005 r. – United States Department of State, *Country Reports on Terrorism 2016 - Foreign Terrorist Organizations: Indian Mujahedeen (IM)*, 19/07/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5981e3da24.html>

⁶¹ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁶² Jamestown Foundation, *Al-Qaeda's Quiet Resurgence in India*, 15/08/2017, *Terrorism Monitor* Volume: 15 Issue: 16 – w: <http://www.refworld.org/docid/59bba1964.html>

⁶³ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁶⁴ India Travel Advice 18/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁶⁵ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁶⁶ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁶⁷ United States Department of State, *Country Reports on Terrorism 2017 - India*, 19 September 2018, available at: <https://www.refworld.org/docid/5bcf1fa3a.html>

⁶⁸ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁶⁹ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁷⁰ Freedom House, *Freedom in the World 2017 - Indian Kashmir*, 01/09/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/59c102f810.html>

⁷¹ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁷² FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁷³ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁷⁴ India Travel Advice 18/06/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

Pradesh. Rannych zostało kilku pasażerów. [75] Za zamach odpowiedzialnością obciążono Państwo Islamskie. [76] W dniu 10 lutego 2018 r. w wyniku zamachu terrorystycznego na obóz armii indyjskiej w Sujuwan zginęło 16 osób, a 20 innych zostało rannych. [77] W listopadzie 2018 r. miał miejsce atak na salę modlitewną w wiosce Rajasansi na obrzeżach Amritsaru. W odpowiedzi na ww. zamach zwiększono obecność policji w Amritsarze i okolicach. [78] Ponadto w związku z istniejącym zagrożeniem terrorystycznym rząd Indii regularnie publikuje ostrzeżenia o spodziewanych zamachach terrorystycznych. [79]

W Indiach zdarzają się porwania. Dochodzi do nich w szczególności w stanach Nagaland, Manipur, Jharkhand oraz Assam (z wyjątkiem Guwahati) [80] oraz w regionie działań maoistów. Uprowadzenia dokonywane są m.in. przez siły wojskowe (rządowe), paramilitarne i powstańcze. [81]

Krwawe tłumienie protestów, zamieszek, buntów lub strajków

Demonstracje i protesty, które organizowane są w Indiach mają często gwałtowny przebieg. Skutkiem takich zdarzeń są ranni oraz ofiary śmiertelne. Dotyczy to także zgromadzeń z okazji świąt religijnych, w których uczestniczą tłumy wiernych. [82]

W kwietniu 2018 r. osiem osób zginęło w wyniku gwałtownych protestów z udziałem dziesiątek tysięcy demonstrantów społeczności dalitów. Demonstracje miały ogólnokrajowy zasięg. Dalici wyszli na ulice, aby zaprotestować przeciwko orzeczeniu Sądu Najwyższego z marca 2018 r., w którym orzekł on, że Ustawa o Zapobieganiu Kastom i Zapobieganiu Okrucieństwom, popularnie zwana Aktem SC / ST, była nadużywana [83] oraz powinna w związku z tym zostać złagodzona. Ustawa przewiduje natychmiastowe aresztowanie, bez możliwości wyjścia za kaucją, urzędników i osób, podejrzanych o kryminalne przestępstwo wobec dyskryminowanych grup. [84]

W styczniu 2019 r., w stanie Kerala na południu Indii doszło do masowego protestu kobiet (ok. 5 milionów), które zgromadziły się wzdłuż trasy szybkiego ruchu między miejscowościami Kasaragod i Thiruvanthapuram, tworząc łańcuch o długości ponad 600 kilometrów. Doszło też do zamieszek, w których zginęła jedna osoba, a co najmniej 15 zostało rannych. Bezpośrednią przyczyną manifestacji było utrudnianie kobietom dostępu do Świątyni Sabarimala, jednego z najważniejszych miejsc hinduizmu. [85 86] W Indiach od dziesięcioleci obowiązywało prawo zakazujące wejścia do świątyni kobietom w wieku

⁷⁵ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁷⁶ United States Department of State, *Country Reports on Terrorism 2017 - India*, 19 September 2018, available at: <https://www.refworld.org/docid/5bcf1fa3a.html>

⁷⁷ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁷⁸ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁷⁹ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁸⁰ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁸¹ United State Department of State, *2016 Country Reports on Human Rights Practices – India*, 03/03/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/58ec8a2613.html>

⁸² FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁸³ BBC News, *Eight dead in massive India caste protests*, 02/04/2018 – w: <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-43616242>

⁸⁴ Dzieje.pl, *Indie: Dalici protestują przeciwko polityce rządu – reportaż*, 14/04/2018 – w: <https://dzieje.pl/rozmaitosci/indie-dalici-protestuja-przeciwko-polityce-rzadu-reportaz>

⁸⁵ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁸⁶ Tvn24.pl, *5 milionów kobiet utworzyło żywy łańcuch. W zamieszkach zginęła jedna osoba*, 03/01/2019 – w: <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/indie-protest-milionow-kobiet-nie-zyje-jedna-osoba.896766.html>

menstruacyjnym, czyli od 10 do 50 lat. Jednak we wrześniu 2018 r. Sąd Najwyższy uznał zakaz za dyskryminujący i tym samym sprzeczny z konstytucją. Decyzja wywołała falę protestów. Przeciwnicy nowego prawa zaczęli uniemożliwiać kobietom wejście do świątyń. Od października 2018 r. aresztowano z tego powodu ponad dwa tysiące osób. [87]

W grudniu 2019 r. doszło do gwałtownych protestów w związku z uchwaleniem ustawy o obywatelstwie, przyznającym obywatelstwo Indii osobom uciekającym z krajów muzułmańskich, będących innego wyznania niż islam i które przyjechały do Indii przed 2016 r. Niektórzy obywatele Indii obawiają się zwiększonego napływu cudzoziemców np. z Bangladeszu, inni zaś uważają, że zapisy ustawy są dyskryminujące dla muzułmanów. W różnych protestach w ciągu miesiąca zginęło przynajmniej 25 osób. [88]

Przestępczość zorganizowana

W Indiach istnieje wysoki poziom przemocy wobec kobiet (gwałt indywidualny, gwałt zbiorowy, molestowanie, zabójstwa honorowe, obnażanie, obrażanie, przemoc fizyczna, ataki kwasem itp.). Choć w Indiach wszystkie kobiety są narażone na przemoc płciową, seksualną i domową, to kobiety należące do mniejszości religijnych, czy przedstawicielki dalitów są tym procederem dotknięte szczególnie mocno. [89 90 91 92 93] Do napaści na tle seksualnym dochodzi również wobec cudzoziemek. Do tego typu zdarzeń dochodziło w Goa, Delhi, Bangalore i Radżastanie. [94]

Pomimo, że w kwietniu 2013 r., indyjski parlament jednogłośnie przyjął zaostrzenie przepisów prawnych [95] dotyczących przestępstw seksualnych oraz wprowadził nowe kategorie tego typu przestępstw, gwałt pozostaje w Indiach czwartym najbardziej powszechnym aktem przemocy wobec kobiet. Według powszechnie dostępnych danych, średnio co dwadzieścia minut dochodzi do gwałtu na kobiecie, a trzech z czterech napastników unika jakiegokolwiek kary. [96] Tylko jedna czwarta gwałtów jest zgłaszana na policję w obawie przed stygmatyzacją społeczną oraz w związku z brakiem wiary w skuteczność systemu sądownictwa oraz brakiem skutecznej ochrony świadków. [97 98 99]

⁸⁷ Tvn24.pl, *5 milionów kobiet utworzyło żywy łańcuch. W zamieszkach zginęła jedna osoba*, 03/01/2019 – w: <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/indie-protest-milionow-kobiet-nie-zyje-jedna-osoba,896766.html>

⁸⁸ The Guardian, *India citizenship law: 100,000 attend Hyderabad protest 04/01/2020* w: <https://www.theguardian.com/world/2020/jan/04/india-hyderabad-protest-against-citizenship-law>

⁸⁹ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁹⁰ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

⁹¹ Portal internetowy Liberte!, *Spoleczeństwa wiêkszościowe: płec i przemoc we współczesnych Indiach*, 17/02/2017 – w: <http://liberte.pl/spoleczenstwa-wiekszosciowe-plec-i-przemoc-we-wspolczesnych-indiach/>

⁹² Portal Fundacji Thomson Reuters, *Almost 80 percent of Indian women face public harassment in cities: survey*, 23/05/2016 – w: <https://www.reuters.com/article/us-india-women-harassment/almost-80-percent-of-indian-women-face-public-harassment-in-cities-survey-idUSKCN0YE220>

⁹³ Freedom House, *Freedom in the World 2018 - India*, 1 March 2018, available at: <https://www.refworld.org/docid/5a9ea69ba.html>

⁹⁴ FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india>

⁹⁵ Poprawki do Kodeksu Karnego – Criminal Law (Amendment) Act, 2013 – Human Rights Watch, *India: Rape Victims Face Barriers to Justice*, 08/11/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5a0ad3684.html>

⁹⁶ Portal internetowy Liberte!, *Spoleczeństwa wiêkszościowe: płec i przemoc we współczesnych Indiach*, 17/02/2017 – w: <http://liberte.pl/spoleczenstwa-wiekszosciowe-plec-i-przemoc-we-wspolczesnych-indiach/>

⁹⁷ Portal internetowy Liberte!, *Spoleczeństwa wiêkszościowe: płec i przemoc we współczesnych Indiach*, 17/02/2017 – w: <http://liberte.pl/spoleczenstwa-wiekszosciowe-plec-i-przemoc-we-wspolczesnych-indiach/>

⁹⁸ Portal Fundacji Thomson Reuters, *Almost 80 percent of Indian women face public harassment in cities: survey*, 23/05/2016 – w: <https://www.reuters.com/article/us-india-women-harassment/almost-80-percent-of-indian-women-face-public-harassment-in-cities-survey-idUSKCN0YE220>

Ponadto w Indiach dochodzi do porwań, napadów z bronią, wymuszeń itp. Tereny wiejskie zagrożone są działalnością partyzantki oraz grup separatystycznych. [100]

4. KARA ŚMIERCI

Czy jest orzekana, wykonywana i za jakie przestępstwa

Indie należą do krajów, w których jest orzekana kara śmierci. Zgodnie z najnowszym raportem Amnesty International, w 2018 r. sądy indyjskie 162 razy orzekły najwyższy wymiar kary, w tym 45 za morderstwo i 58 za morderstwo związane z przestępstwami seksualnymi. Jednocześnie jednak nie wykonano żadnej egzekucji. [101 102] 22 stycznia 2020 r. ma zostać wykonany wyrok na czterech mężczyznach skazanych za dokonanie gwałtu zbiorowego na kobiecie z Delhi. [103]

5. WOLNOŚĆ PRZEMIESZCZANIA SIĘ i ZMIANY MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Przepisy regulujące swobodę poruszania się i zmiany miejsca zamieszkania: np. prawne ograniczenia dot. meldunku; fizyczna możliwość zmiany miejsca pobytu; skala migracji wewnętrznych: główne kierunki i problemy z tym związane; sytuacja osób wewnętrznie przesiedlonych

Prawo zapewnia wolność przemieszczania się wewnątrz kraju, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji. Rząd ogólnie respektuje te prawa. W 2015 r. implementacja porozumienia w sprawie granic lądowych z Bangladeszem pozwoliła 50 tys. bezpaństwowców otrzymać prawa obywatelskie, w tym dostęp do edukacji i służby zdrowia. [104 105]

Konstytucja gwarantuje wszystkim obywatelom prawo do przemieszczania się po kraju i wyboru miejsca zamieszkania. W wyjątkowych sytuacjach rząd może ograniczyć te prawa ze względów bezpieczeństwa. [106] Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wymaga od obywateli

⁹⁹ Human Rights Watch, *India: Rape Victims Face Barriers to Justice*, 08/11/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5a0ad3684.html>

¹⁰⁰ India Travel Advice 07/01/2019 - w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx>

¹⁰¹ AI – Amnesty International, *Death Sentences and Executions 2018*, 10/04/2019 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/2006174.html>

¹⁰² Death Penalty Database, *India* – w: <https://www.deathpenaltyworldwide.org/country-search-post.cfm?country=India>

¹⁰³ Times of India, *Nirbhaya convicts to be executed in Jail No 3; Tihar to appr .. 07/01/2020* w: http://timesofindia.indiatimes.com/articleshow/73141635.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst

¹⁰⁴ USDOS – US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 – India*, 20/04/2018 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/1430388.html>

¹⁰⁵ AI – Amnesty International, *Death Sentences and Executions 2018*, 10/04/2019 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/2006174.html>

¹⁰⁶ DFAT, *Country Information Report – India*, 17/10/2018 w: <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/country-information-reports.aspx>

specjalnych zezwoleń na podróżowanie w pewnych podlegających ograniczeniom regionach. [107 108]

Nasilenie migracji wewnętrznych w Indiach jest znaczące. Według poprzedniego spisu powszechnego z 2001 r., ponad 307 mln osób mieszka w innym miejscu niż się urodziło, więc zjawisko to dotyczy około 30% populacji kraju. Niemniej jednak dane te mogą nie być miarodajne, bo mogą zawierać informacje o osobach, które przeprowadziły się jedynie bardzo blisko poprzedniego miejsca, np. do sąsiedniej wsi lub okręgu. [109]

Delhi i inne duże miasta są wieloetnicznymi i wieloreligijnymi ośrodkami, w których osiedlają się tysiące osób z pozostałych regionów Indii i z zagranicy. Niekiedy poszczególne społeczności mogą tworzyć dzielnice etniczne lub religijne (np. dzielnica tybetańska lub muzułmańska w New Delhi) [przyp. WIKP].

Kilka czynników może jednak w sposób znaczący ograniczać możliwość zmiany miejsca zamieszkania, w tym: bariery językowe, brak dokumentów, brak wsparcia ze strony krewnych lub znajomych w nowym miejscu, brak zasobów finansowych i możliwości zatrudnienia, a także rozpowszechniona dyskryminacja na tle etnicznym, religijnym i kastowym. [110]

Rząd może odmówić wydania paszportu każdemu obywatelowi, który zajmuje się za granicą „działalnością szkodliwą dla niezależności i integralności narodu”. [111 112] Trend odwlekania wydawania i przedłużenia ważności paszportu obywatelom ze stanu Dżammu i Kaszmir nadal ma miejsce, czasami procedura może trwać dwa lata. Rząd stale poddaje szczególnemu badaniu osoby urodzone w tym stanie, w tym dzieci wojskowych, urodzone podczas zatrudnienia rodziców w tym stanie, zanim wyda im paszporty. [113]

6. PODSUMOWANIE

Indie posiadają od momentu powstania ustrój demokratyczny. Ostatnie wybory parlamentarne z 2019 r. wygrała nacjonalistyczna partia Indyjska Partia Ludowa (Bharatiya Janata Party, BJP). Funkcję prezydenta Indii pełni wybrany w 2017 r. Ram Nath Kovind, który pochodzi z najniższej kasty dalitów. Funkcja prezydenta Indii jest czysto reprezentacyjna. W praktyce to rząd sprawuje pełnię władzy i wojsko pozostaje pod jego kontrolą.

Indie nie są obecnie stroną żadnego międzynarodowego konfliktu, jednak na ich bezpieczeństwo wpływają nierozwiązane praktycznie od powstania państwa konflikty: z Pakistanem w Dżammu i Kaszmirze oraz z maoistowskimi rebeliantami w północno-wschodnich stanach Indii. Stosowanie w tych regionach specjalnych środków bezpieczeństwa

¹⁰⁷ USDOS – US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 – India*, 20/04/2018 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/1430388.html>

¹⁰⁸ AI – Amnesty International, *Death Sentences and Executions 2018*, 10/04/2019 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/2006174.html>

¹⁰⁹ DFAT, Country Information Report – India, 17/10/2018 w: <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/country-information-reports.aspx>

¹¹⁰ DFAT, Country Information Report – India, 17/10/2018 w: <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/country-information-reports.aspx>

¹¹¹ USDOS – US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 – India*, 20/04/2018 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/1430388.html>

¹¹² AI – Amnesty International, *Death Sentences and Executions 2018*, 10/04/2019 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/2006174.html>

¹¹³ USDOS – US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 – India*, 20/04/2018 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/1430388.html>

prowadzi w wielu przypadkach do nadużyć ze strony personelu bezpieczeństwa i policji. Do najczęściej wymienianych przypadków łamania praw człowieka w regionie Dżammu i Kaszmir należą arbitralne aresztowania, zabójstwa, zaginięcia oraz przemoc na tle seksualnym. Mówi się także o więźniach politycznych i przypadkach zatrzymań na podstawie Aktu o bezpieczeństwie publicznym.

Złożona demografia i struktura społeczna Indii, wielokulturowość, różnorodność religijna i system kastowy mają oddźwięk w wielorakich konfliktach społecznych.

Na terenie Indii istnieje realne ryzyko zamachów terrorystycznych w związku z aktywnością różnych organizacji o charakterze terrorystycznym, tj.: Lashkar-e Tayyiba, Jaish-e Mohammed, Indian Mujahideen oraz Al-Kaida (*Al-Qaeda in the Indian Subcontinent – AQIS*).

Dodatkowo, od grudnia 2019 r. nie ustają protesty w związku z przyjęciem poprawek do ustawy o obywatelstwie, która w ocenie protestujących zaostrzy konflikty wyznaniowe w Indiach.

Prawo Indii przewiduje karę śmierci i jest ona orzekana.

BIBLIOGRAFIA:

- Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w New Delhi, *Indie – informacje ogólne* – w: http://www.nowedelhi.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/gospodarka_indii/ind_informacje/ [odczyt: 07/01/2020]
- Amnesty International, *Amnesty International Report 2016/17 - India*, 22/02/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/58b033f113.html> [odczyt: 07/01/2020]
- AI – Amnesty International, *Death Sentences and Executions 2018*, 10/04/2019 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/2006174.html> [odczyt: 07/01/2020]
- BBC News, *Eight dead in massive India caste protests*, 02/04/2018 – w: <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-43616242> [odczyt: 07/01/2020]
- CIA World Factbook, *India Country Profile*, 17/12/2019 – w: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/in.html> [odczyt: 07/01/2020]
- DFAT, *Country Information Report – India*, 17/10/2018 w: <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Pages/country-information-reports.aspx>
- Dzieje.pl, *Indie: Dalici protestują przeciwko polityce rządu* – reportaż, 14/04/2018 – w: <https://dzieje.pl/rozmaitosci/indie-dalici-protestuja-przeciwko-polityce-rzadu-reportaz> [odczyt: 07/01/2020]
- Encyclopaedia Britannica, *Lashkar-e-Taiba* - <https://www.britannica.com/topic/Lashkar-e-Taiba> [odczyt: 07/01/2020]
- FCO India Travel Advice 18/06/2019 - w: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/india> [odczyt: 07/01/2020]
- Freedom House, *Freedom in the World 2017 - Indian Kashmir*, 01/09/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/59c102f810.html> [odczyt: 07/01/2020]
- Freedom House, *Freedom in the World 2017 - India*, 02/06/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5936a468c.html> [odczyt: 07/01/2020]
- Freedom House, *Freedom in the World 2018 - India*, 1 March 2018, available at: <https://www.refworld.org/docid/5a9ea69ba.html> [odczyt: 07/01/2020]

- Human Rights Watch, *India: Rape Victims Face Barriers to Justice*, 08/11/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5a0ad3684.html> [odczyt: 07/01/2020]
- Human Rights Watch, *India Events of 2016* – w: <https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/india> [odczyt: 07/01/2020]
- India Travel Advice 14/06/2019 – w: <http://smartraveller.gov.au/Countries/asia/south/Pages/india.aspx> [odczyt: 07/01/2020]
- Informator Ekonomiczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, *Indie – informacje ogólne* – w: <http://www.informatorekonomiczny.msz.gov.pl/pl/azja/indie/> [odczyt: 07/01/2020]
- Jamestown Foundation, *Al-Qaeda's Quiet Resurgence in India*, 15/08/2017, Terrorism Monitor Volume: 15 Issue: 16 – w: <http://www.refworld.org/docid/59bba1964.html> [odczyt: 07/01/2020]
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *System administracyjny* – w: <http://www.msz.gov.pl/resource/c77cec4b-d433-43d6-907e-d84a45685dd7:JCR> [odczyt: 07/01/2020]
- Polska Zbrojna, *Napięcia w Kaszmirze: konsekwencje wewnętrzne i międzynarodowe*, 23/08/2018 – w: <http://polska-zbrojna.pl/home/articleshow/26187?t=Napiecia-w-Kaszmirze-konsekwencje-wewnetrzne-i-miedzynarodowe> [odczyt: 07/01/2020]
- Portal Fundacji Thomson Reuters, *Almost 80 percent of Indian women face public harassment in cities: survey*, 23/05/2016 – w: <https://www.reuters.com/article/us-india-women-harassment/almost-80-percent-of-indian-women-face-public-harassment-in-cities-survey-idUSKCN0YE220> [odczyt: 07/01/2020]
- Portal internetowy globalsecurity.org, *Jaish-e-Mohammed* – w: <https://www.globalsecurity.org/military/world/para/jem.htm> [odczyt: 07/01/2020]
- Portal internetowy Liberte!, *Spółczesna większość: płęć i przemoc we współczesnych Indiach*, 17/02/2017 – w: <http://liberte.pl/spoleczenstwa-wiekszosciowe-plec-i-przemoc-we-wspolczesnych-indiach/> [odczyt: 07/01/2020]
- Portal internetowy polska-azja.pl, *Pakistan: Pakistan ogłasza Burzanu Waniego męczennikiem. 19 lipca czarnym dniem*, 18/07/2016 – w: <http://www.polska-azja.pl/m-borkowska-k-dombrowicz-przeglad-najwazniejszych-informacji-z-azji-poludniowej-1-2/> [odczyt: 07/01/2020]
- Portal internetowy sluzbyspecjalne.com, *Zapomniana wojna hybrydowa*, 26/08/2017 – w: <http://sluzbyspecjalne.com/zapomniana-wojna-hybrydowa> [odczyt: 07/01/2020]
- Portal internetowy wiara.pl, *Prezydent Indii z kasty niedotykalnych*, 22/07/2017 – w: <http://info.wiara.pl/doc/4047428.Prezydent-Indii-z-kasty-niedotykalnych> [odczyt: 07/01/2020]
- Rzeczpospolita, *Indie i Pakistan na krawędzi wojny*, 27/02/2019 – w: <https://www.rp.pl/Swiat/302269931-Indie-i-Pakistan--na-krawedzi-wojny.html> [odczyt: 07/01/2020]
- South Asia Terrorism Portal – SATP, *INDIA: LWE Conflict Map 2017* – w: <http://www.satp.org/satporgtp/countries/india/database/conflictmap.htm> [odczyt: 07/01/2020]
- South Asia Terrorism Portal – SATP, *India Assessment – 2016* – w: <http://www.satp.org/satporgtp/countries/india/index.html> [odczyt: 07/01/2020]
- The Guardian, *India citizenship law: 100,000 attend Hyderabad protest* 04/01/2020 w: <https://www.theguardian.com/world/2020/jan/04/india-hyderabad-protest-against-citizenship-law>

- Tvn24.pl, *5 milionów kobiet utworzyło żywy łańcuch. W zamieszkach zginęła jedna osoba*, 03/01/2019 – w: <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiatea,2/indie-protest-milionow-kobiet-nie-zyje-jedna-osoba,896766.html> [odczyt: 07/01/2020]
- TVN24.pl, *Największa demokracja świata wybrała* – w: <https://www.tvn24.pl/raporty/indie-wyniki-wyborow-parlamentarnych-2019,1358> [odczyt: 07/01/2020]
- United States Department of State, *Country Reports on Terrorism 2016 - Foreign Terrorist Organizations: Indian Mujahedeen (IM)*, 19/07/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5981e3da24.html> [odczyt: 07/01/2020]
- United States Department of State, *2017 Trafficking in Persons Report - India*, 27/06/2017 – w: <http://www.refworld.org/docid/5959ecbba.html> [odczyt: 07/01/2020]
- United States Department of State, *Country Reports on Terrorism 2017 - India*, 19 September 2018, available at: <https://www.refworld.org/docid/5bcf1fa3a.html> [odczyt: 07/01/2020]
- USDOS – US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 – India*, 20/04/2018 – w: <https://www.ecoi.net/en/document/1430388.html> [odczyt: 07/01/2020]
- Wprost.pl, *Pakistan potwierdza: Zestrzeliliśmy dwa indyjskie samoloty*, 27/02/2019 – w: <https://www.wprost.pl/swiat/10194777/pakistan-potwierdza-zestrzelilismy-dwa-indyjskie-samoloty.html> [odczyt: 07/01/2020]